

K Ö Z L E M É N Y

2008. december 17-én délben, az Európai Parlament ünnepélyes ülése keretében adták át jelképesen a Szaharov-Díjat **Hu Csia** kínai emberi jogi harcosnak. Azért „csak” jelképesen, mivel maga a kitüntetett nem lehetett jelen, mivel éppen egy pekingi börtönben sínylődik.

Az alkalomnak különleges fontosságot kölcsönzött az a körülmény is, hogy maga a **Szaharov-Díj** éppen most érkezett el a 20. évfordulójára. Az évfordulói rendezvényre a Díj eddigi kitüntetettjei is meghívást nyertek, akiket nagy lelkesedéssel ünnepelt a Parlament. Többen közülük éppen hatalmi akadályoztatásuk miatt nem jöhettek el. Szolidaritásuk kifejezésekképpen az európai képviselők őket is hangos ünneplésben részesítették. (Mellékeljük az eltelt húsz esztendő kitüntetettjeinek teljes névsorát.)

Hans-Gert Pöttering EP-elnök meghatódott méltatása nyomán a jelenlévők megrendüléssel hallgatták végig és tekintették meg a fogságban lévő **Hu Csia feleségének** – titkos úton eljuttatott – videóüzenetét. A kínai helyzetről szólva, a törekeny asszony arról is beszámolt, hogy súlyosan beteg férje életveszélyben van, egy esztendő kisgyermekük pedig még jóformán nem is látta az apját. Férje azon vallomását is idézte, hogy „az emberi jogokért – úgy érzi – még mindig nem tett eleget”. Hu Csia azt reméli és akarja, hogy: „ő legyen az utolsó fogoly **Kínában**, akit a lelkiismereti szabadság elnyomása miatt vetettek börtönbe”.

A díjátadó ünnepély díszvendégeként jelen lévő **Elena Bonner** – a Béke Nobel Díjas Andrej Szaharov özvegye és harcostársa – mintegy a Díj névadójának politikai hitvallását idézte, amikor annak a közös meggyőződésüknek adott hangot, hogy: „egy politikai döntés soha sem lehet helyes, amennyiben nem erkölcsös”. „Az emberi jogok terén nem tehetünk engedelményeket, hiszen ezeken alapul az európai civilizáció” – mondotta Bonner asszony.

Említésre méltó, hogy a Szaharov-Díjnak nem Hu Csia az egyetlen kínai kitüntetettje. 1996-ban **Vej Csing-seng** részesült ebben az elismerésben, akit „a kínai demokrácia atyjának” szokás nevezni. A reá irányuló európai közfigyelemnek jelentős része volt abban, hogy a jeles kommunizmus-ellenes harcost 1997-ben a börtönből szabadon bocsátották, majd az Egyesült Államokba engedték távozni.

Nem sokkal az európai parlamenti esemény után, a főépület közvetlen közelében került sor a különféle nem-kormányzati szervezetek (NGO) által megszervezett tüntetésre – „**Fórum a Szabadságért és az Emberi Jogokért Kínában**” címen. A szervezők felkérésére három európai parlamenti képviselő is felszólalt az ember- és polgárjogi szervezetek képviselői sorában.

Szent-Iványi István liberális EP-képviselő szolidaritásáról biztosította a kommunista diktatúra elnyomottait, és a kínai hatóságok azon ígéretére emlékeztetett, mely szerint az idei Nyári Olimpiai Játékok nyomán javítani fognak az emberi jogok terén fennálló helyzeten. Mivel ez nem történt meg, erkölcsi kötelességünk **az ígéretek teljesítését** számon kérni – hangsúlyozta a képviselő.

Helga Trüpel EP-képviselő (Zöldek frakciója) szuggesztív módon számolt be arról a kínai látogatásáról, melynek alkalmával az akkor még háziőrizetben lévő Hu Csiát kísérelte meg – végül is sikertelenül – felkeresni. A képviselő asszony empatikus beszédében **az emberi jogok egyetemes voltára** helyezte a hangsúlyt, és Kína mellett a más országokban elszenvedett sérelmek orvoslását sürgette.

Tökés László EP-képviselő alkalmi beszédében a „kulturális forradalom” borzalmainak országa és a Ceaușescu-féle falurombolás Romániája, ezen összefüggésben pedig a **tibeti nép** és az **erdélyi magyarság** sorsa között vont párhuzamot – az 1989-es Tiananmen-téri lázadás,

valamint a temesvári felkelés közelgő 20. évfordulója viszonylatában. Európai képviselők egyebek mellett azt is fontosnak ítélte, hogy a fennálló kommunista rezsimek elleni közös fellépés mellett az **Európai Parlament** a szovjet típusú totalitárius diktatúra feletti történelmi ítélet kimondásával is törlessze adósságát.

A meghívott vezérszónokok mellett felszólalt – többek között – a Vietnámi Szervezet a Demokráciáért és az Emberi Jogokért vezetője, továbbá felolvasták az Emberi Jogok – Határok Nélkül elnevezésű brüsszeli, valamint a Kínai Emberi Jogok Támogatói nevet viselő svédországi szervezetek állásfoglalásait.

Remélhető, hogy a Szaharov-Díj figyelemfelkeltő hatásának, valamint a Dalai Láma nemzetközi szolgálatának köszönhetően, belátható időn belül javulás fog beállni a kínai, illetve a tibeti helyzetben.

Mellékelve közöljük Tőkés László európai képviselő beszédét.

Fórum a Szabadságért és az Emberi Jogokért Kínában

Strasbourg, 2008. december 17.

Tőkés László EP-képviselő beszéde

„Kegyelem néktek és békesség Istentől!”

Hölgyeim és uraim!

Kedves kínai és európai Testvéreim!

Közel kétezer esztendővel ezelőtt **Jézus Krisztus** az isteni igazságért és az emberi szabadságért szenvedett kereszthalált. Éppen ezért, az emberiség **Szabadítójaként** imádjuk és tiszteljük Őt.

A **Dalai Láma** brüsszeli látogatásakor, és a mai napon, **Hu Csia** kitüntetésekor, valamint a Díj névadójának, **Andrej Szaharovnak** az említésekor Jézus példája jutott eszembe, aki a **Békesség Fejedelmeként** áldozta életét az emberekért. Hogyha ma élne, egészen bizonyos, hogy Ő is száműzetésbe kényszerítenék, miként a Dalai Lámát. Hogyha most feszítenék keresztre, akkor Ő érette is itt tűntethetnénk, mivel a szólás szabadságának a gyakorlása és az igazságért való békés kiállása miatt üldözték és végezték ki ártatlanul.

A **Tiananmen-téri** tüntetések, majd ezek véres elnyomásának 20. évfordulója közeledtén a szintén húsz éve végbement **romániai felkelésre** is emlékeznünk kell. Húsz évvel ezelőtt a kínai kommunista vezérek „nagy” barátja, **Ceaușescu** 7000 falut akart eltörölni a föld színéről, és a kegyetlen kínai „kulturális forradalom” mintájára próbálta a társadalom „börtönévé” átalakítani egész Romániát.

Mi, **erdélyi magyarok** a kínai **tibeti néphez** hasonlóan fogtunk békés ellenállásba a román diktátor ellen. Igazság- és szabadságszerető **román Testvéreinkkel** együtt lázadtunk fel az ateista-kommunista elnyomás ellen, és szálltunk síkra emberi és kisebbségi jogainkért. A gondolat és a szólás szabadságáért léptünk fel, lerombolva a **félelem és a hallgatás falát**, mely **„Kínai falként”** magasodott előttünk, és a **„Berlini Falhoz”** hasonlóan választotta el Kelet- és Közép-Európa – a volt szovjet birodalom – leigázott népeit Európa másik részétől, a „szabad világtól”.

Most, Hu Csia kitüntetésekor, az Ő bátor példáját látva és követve, az **Európai Unió** népei iránta, Kína elnyomott népe, valamint a burmai diktatúra és a kubai kommunista uralom alatt szenvedők és a – szintén Szaharov-díjas – **Aung Szan Szú Csi**, valamint **Oswaldo Payá** iránti együttérzéssel és szolidaritással állnak ki az emberi jogok és a szabadság mellett.

Hu Csia – kínai létére – bátran felemelte szavát **Tibet** környezeti katasztrófával fenyegető elsivatagosodása ellen. Mi se hagyjuk, hogy Isten teremtett világát a társadalmi-politikai **elsivatagosodás** sújtsa!

Ne felejtsük, hogy a világ sok részén, valamint a legnagyobb országában, **Kínában** még mindig a tömeggyilkos kommunizmus van uralmon. Addig nem ülhetünk nyugton és nem maradhatunk tétlenül, amíg ki nem vívjuk az egész világ szabadságát, másfelől az **Európai Parlament** idehaza, a totalitárius kommunista diktatúrára is ki nem mondja – húsz éve halogatott – történelmi ítéletét.

Nagy magyar költőnk, **Petőfi Sándor** másfélszáz évvel ezelőtt ekképpen szólt a szabadságról: „Szabadság, szerelem! / E kettő kell nekem. / Szerelmemért fölálldozom / Az életet, / Szabadságért fölálldozom / Szerelmemet.” 1989 forró nyarán, a Tiananmen-téren ezt a gyönyörű és igaz verset szavalta az a kínai diák, akit halálra tapostak a tüntetők ellen felvonuló tankok.

Igen, **a szabadság** mindennél fontosabb. Olyan, mint a természet számára a napfény, az ember számára a világosság. Nélküle nem lehet élni. Szabadság nélkül még a szerelem is értékét veszti.

Ennek tudatában emeljük fel szavunkat Hu Csia és sorstársai, szeretett népe szabadságáért!

Strasbourg, 2008. december 17.

Tőkés László
EP-képviselő
Sajtóirodája